

„Ismered? Ismered”

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXV. évfolyam, 20. szám, 2021. május 21.

Pál Sándor Attila: Rokonok. Novellák. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2021, 104 oldal, 2499 Ft

A szétesés, a lerohadás számbavétele már a versekben is utat nyitott ahhoz, hogy a jelennel szembenézzünk. A közelmúlt történelmének felidézése, a romok megmutatása jelzi, hogy a mai életünk miből lett, és tán azt is érthetőbbé teszi, miért lett ilyen. A novellák is erre az alkotói logikára épülnek. Miután az író a balladákban feltérképezte a történetmondás lehetőségeit, és ráértett arra, hogy a múlt hogyan határozza meg jelenünket - akkor is, ha a fenébe kívánjuk, vagy tán észre se vesszük -, most megmutatja, hogyan tudja feltérképezni a mai magyar világot tizenöt novellában. „A járdaszéltől az oldalba mart, karamellszín kádárkocka.” - olvasom a címadó novellában ezt a mellékes mondatot, az egyetlent, amely a kötetben megnevezi burkoltan a Kádár-korszakot. (Az úgynevezett Kádár-kocka négyzetes alaprajzú családiház-típus, amelyből vidéken sok épült a hatvanas-nyolcvanas években.) A régi és az új most emberi sorsokon keresztül van megmutatva, az eltűnőben lévő formákat az öregek őrzik és viszik majd magukkal. A hajdani népi világ pedig kifordítva kerül elénk, abszurd, komikus vagy melankolikus jelleggel.